

TÜTÜN MAMULLERİ VE ALKOLLÜ İÇKİLERDE BANDROL DENETİMİ
ESASLARINA İLİŞKİN GENEL TEBLİĞİ
SERİ NO: 1
(R.G. 08.08.2008 – 26961)

1. Giriş

Bilindiği üzere, 4733 sayılı "Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun"un 8 inci maddesinde 5752 sayılı Kanunla¹ yapılan değişiklikle; tütün mamulleri ve alkollü içkilerin ambalajlarına uygulanması gereken bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaretlerle ilgili olarak yürürlükteki düzenlemelere uyulmaması ve/veya aykırı hareket edilmesi hususları adli suç kapsamına alınmış ve bu suçlara ilişkin ceza hükümleri 15/5/2008 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş durumdadır.

Buna göre ilgili kurumlarca yapılacak bandrol denetimlerinde, 4733 sayılı Kanunun 5752 sayılı Kanun ile değişik 8 inci maddesi çerçevesinde adli suç konusu teşkil eden bazı eylemlerin tespit edilmesi ve sonrasında yapılacak işlemlere yönelik açıklamalar bu Tebliğin konusunu oluşturmaktadır.

2. Adli Cezayı Gerektiren Bandrol Suçları

2.1. Bandrollerin Usulsüz Temini, Dağıtılması ve Kullanılması

4733 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasında, bandrolü mevzuatta belirlenen şekilde temin etmesine rağmen ürettiği veya ithal ettiği ürünlerde kullanmaksızın bedelli veya bedelsiz olarak yayanlar, bandrolleri alma veya kullanma hakkı olmadığı halde sahte evrak veya dokümanlarla veya herhangi bir biçimde ilgili kuruluşu yanıltarak temin edenler ile bandrolleri taklit veya tahrif ederek ya da konulduğu üründen kaldırarak, değiştirerek ya da her ne suretle olursa olsun tedarik ederek amacı dışında kullananların iki yıldan beş yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacağı hükme bağlanmıştır.

2.2. Taklit Bandrolün İmalı, Ülkeye Sokulması ve Satılması

4733 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, bandrollerin taklitlerini imal eden veya taklitlerini ülkeye sokanlar ile taklit bandrolleri taklit olduklarını bilerek bulunduran, nakleden, satan ya da kullananlar üç yıldan beş yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacağı hükme bağlanmıştır.

2.3. Bandrolsüz, Taklit Bandrollü veya Niteliğine Uygun Olmayan Bandrollü Ürünlerle İlgili Suçlar

4733 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasında, ambalajlarında bandrol bulunmayan tütün mamulleri ve alkollü içkiler ile ambalajlarında taklit ya da niteliğine uygun olmayan bandrol ihtiva eden bu tür ürünleri ticari amaçla bulunduran, nakleden, satışa arz eden veya satan şahısların iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacağı hükme bağlanmıştır.

3. Taklit veya Niteliğine Uygun Olmayan Bandrolün Tespiti

Tütün mamulleri ve alkollü içkilerde kullanılan bandrollerin açık ve gizli güvenlik unsurlarının tamamını bir arada bulundurması gerekmektedir.

Buna göre taklit veya niteliğine uygun olmayan bandrollerin; bandrolde bulunması gereken açık güvenlik özelliklerinin çıplak göz ve/veya özel filtre ile gizli güvenlik özelliklerinin ise mobil denetleme cihazı ile kontrol edilmesi suretiyle tespiti esnasında aşağıda açıklanan hususların dikkate alınması gerekmektedir.

3.1. Açık Güvenlik Unsurlarının Kontrolü

3.1.1. Taklit Bandrolün Tespiti

Bandrolün açık güvenlik özelliklerinin çıplak gözle yapılan kontrolünde, Gelir İdaresi Başkanlığı'nın değişken renkli logosunun gözle sağ taraftan veya çapraz açıdan bakılmasına bağlı olarak turkuza veya mora dönüşmesi gerekmektedir. Özel filtre ile yapılan kontrolde ise değişken renkli TAPDK logosuna sol pencereden bakıldığında yeşil, sağ pencereden bakıldığında kırmızı rengin görülmesi gerekmekte olup, buna göre her iki yöntemle yapılan kontroller neticesinde açık güvenlik özelliklerini sağlamadığı anlaşılan bandrolün taklit olduğu sonucuna varılacaktır.

3.1.2. Niteliğine Uygun Olmayan Bandrolün Tespiti

Bandrolün açık güvenlik unsurlarının çıplak gözle kontrolü, aynı zamanda ürün üzerinde mevcut bandrolün ürünün niteliğine uygun şekilde kullanılıp kullanılmadığını da kapsamaktadır. Nitekim, örneğin 2008 yılı için şarap, vermut, köpüklü şarap ve şampanya gibi fermente alkol ürünlerinin dış ambalajlarında pembe renkli bandrollerin, rakı, viski, cin, likör, rom, votka gibi distile alkol ürünlerinde ise turuncu renkli bandrollerin kullanılması gerekmektedir.

Bir başka deyişle fermente alkol ürünlerinde turuncu renkli bandrollerin, distile alkol ürünlerinde ise pembe renkli bandrollerin bulunması veya benzeri diğer uygulamalar mevcut bandrol düzenlemelerine aykırı bulunmakta olup, bu durumda kullanılan bandrolün niteliğine uygun olmadığı sonucuna varılacaktır.

3.2. Gizli Güvenlik Unsurlarının Kontrolü

Tütün mamulleri ve alkollü içkilerde kullanılan bandroller birden fazla gizli güvenlik unsurunu içermekte olup, mobil cihazlarla yapılan denetim, bandrolün gizli güvenlik unsurlarının tamamını kapsamaktadır.

Yapılan denetimler sırasında mobil denetim cihazı "denetleme" - "on line" konumunda iken GPRS ile Gelir İdaresi Başkanlığı Veri Yönetim Sistemine bağlanmak suretiyle ürün bandrolünün tüm bilgileri kontrol edilebilmektedir. Bandrolün gizli güvenlik unsurları, cihaz "izleyici" - "off line" konumunda iken de kısmen kontrol edilebilmekte, dolayısıyla yapılan denetimde taklit veya niteliğine uygun olmayan bandroller cihazın her iki kullanım durumunda da tespit edilebilmektedir.

3.2.1. Taklit Bandrolün Tespiti

Mobil denetim cihazı ile yapılan denetimde, bandrolün içindeki gizli kodun görülememesi durumunda bandrolün taklit olduğu sonucuna varılacaktır.

Bandrol üzerindeki gizli kodun görülebilmesi için cihazın "denetleme" - "on line" konumunda olmasına gerek bulunmamakta, cihaz "izleyici" - "off line" konumundayken de bandrol üzerinde gizli kodun mevcut olup olmadığı görülebilmektedir.

3.2.2. Niteliğine Uygun Olmayan Bandrolün Tespiti

Denetlenen bandrolde okunan ürün tipinin ürünün kendisi ile uyumlu olması gerekmekte olup, mobil denetim cihazı "izleyici" - "off line" konumunda iken kod okunduğunda, ürün tipine göre bilgileri; alkol fermente, alkol distile, bira veya tütün olarak ekranda görülecektir.

Mobil denetim cihazı "denetleme" - "on line" konumundayken kod okunduğu sırada ise ürün üzerindeki bandrol ile ürünün niteliğinin uyuşmaması durumunda aktivasyon bilgisi "Tipi Eşleşmeyen" şeklinde ekranda görülecektir.

Buna göre, örneğin turuncu renkli bandrol ihtiva etmesi gereken distile alkol ürün üzerinde pembe renkli bandrol bulunması durumunda, cihaz "izleyici" - "off line" konumunda yapılan denetimde ürün tipi "alkol fermente" olarak, "denetleme" - "on line" konumunda iken yapılan denetimde ise aktivasyon bilgisi "Tipi Eşleşmeyen" olarak ekrana gelecektir.

Dolayısıyla, mobil denetim cihazı ile yapılan denetimde kodun okunması suretiyle tespit edilen ürün tipinin ürünle uyumlu olmaması durumunda, bandrolün niteliğine uygun olmadığı sonucuna varılacaktır.

Öte yandan önceki bölümde de belirtildiği üzere, ürün üzerinde kullanılan bandrolün ürünün niteliğine uygunluğu bandrolün açık güvenlik unsurlarının denetimi ile de kontrol edilebilmektedir.

4. Bandrolsüz, Taklit veya Niteliğine Uygun Olmayan Bandrollü Ürün Tespit Edilmesi Durumunda Yapılacak İşlemler

Bandrolsüz, taklit veya niteliğine uygun olmayan bandrollü ürünün kolluk kuvvetleri dışındaki bir personel tarafından tespit edilmesi durumunda, söz konusu ürünlere el konulması ve adli soruşturma başlatılmasını teminen derhal kolluk kuvvetlerine haber verilmesi gerekmektedir.

Tebliğ olunur.

¹ 15/4/2008 tarih ve 26848 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.